

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DİYANET AKADEMİSİ
Eğitim Programları ve Koordinasyon Daire Başkanlığı

DİNÎ MÛSİKÎ PROGRAMI

ANKARA-2024

Bu programın uygulanması, Başkanlık Makamının 16.09.2024 tarihli ve E-88331529-774.01.02-5465895 sayılı onayı ile uygun görülmüştür.

İÇİNDEKİLER

I.	GİRİŞ.....	4
II.	PROGRAMIN HEDEFİ.....	7
III.	UYGULAMA ESASLARI	7
IV.	DERSLER VE KREDİLERİ TABLOSU.....	8
1.	KUR'AN-I KERİM (96 Saat)	9
2.	DİNÎ MÛSİKÎ TARİHİ (24 Saat)	16
3.	MÛSİKÎ NAZARİYATI (432 Saat).....	19
4.	REPERTUAR (144 Saat).....	22
5.	DİNÎ MÛSİKÎ EDEBİYATI (48 Saat).....	25
6.	UYGULAMALAR (312 Saat).....	26
7.	ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ VE İLETİŞİM BİLGİSİ (24 Saat)	28

I. GİRİŞ

Medeniyetimizin en büyük hazinelerinden biri olan Mûsikî, makam, enstrüman ve söz unsurlarıyla özel bir mevkiye sâhiptir. Cami mûsikîsi ise, dinî hayatımızda çok önemli yeri olan Kur'an-ı Kerim, ezan, salâ, kâmet, tesbih duaları, temcid, münâcât, mihrâbiye, tekbir, salâvât, ilâhiler, kasîde, mevlid gibi formlardan meydana gelmektedir. Mûsikîmizin bu formlarının dinleyeni etkilemesi, onlarda derunî bazı değişiklikler meydana getirmesi ve ruh iklimlerine olumlu katkı yapması önem arz etmektedir. Hz. Peygamber'in Kur'an'ın sesle güzelleştirilmesi gerektiğini ifade etmesi ve başkalarından Kur'an dinlemeyi tercih etmesi, güzel sesle ruhları lâhûtî aleme yönlendirmenin önemini ortaya koymaktadır.

Ezan, irticâlen okunduğu için makamlarda belli ses sahasında gezinilmesine rağmen her okunuşta farklı süslemeler, nağmeler ve güzellikler ortaya çıkar. Ezanı her makamda okumak mümkün olsa bile, Sabâ, Uşşâk, Rast, Segâh-Hüzzam, Hicâz, gibi (temel) makamlarda okumak gelenek haline gelmiştir. Mûsikî geleneğimizde vakitlerin, insan ruhu üzerindeki etkisi düşünülerek, hangi vakitte hangi makamın etkili olduğu belirlenmiş, beş vakit için farklı makam tertipleri düzenlenmiştir. Dolayısıyla, namaz için camide ezan okumak da özel bir maharet ve çalışma gerektirir.

Dede Efendi'nin özlü tanımıyla, Mûsikî, derûnî coşkuları güzel nağmelerle aksettiren, ölçülü sesler vasıtasıyla dinleyicide estetik bir tesir ve heyecan oluşturan, insanlığın ahlâkını arındıran bir ses ilmidir. Dolayısıyla okunduğunda ilâhî zevkleri, manevî coşkuları harekete geçiren Kur'an-ı Kerim'in, ezanın, mevlidin, ilâhî ve kasidelerin güzel nağmelerle ve belli kurallara uyularak okunması elzemdır.

Dinî mûsikîmizin formları "Cami Mûsikîsi" ve "Tekke (Tasavvuf) Mûsikîsi" olmak üzere iki gurupta incelenir. Türk Din Mûsikîsi'nde önemli bir yeri olan cami mûsikîsi, camilerde ibadet esnasında, öncesinde ve sonrasında icra edilir. Bir veya birkaç müezzinin ve imamın bazen de cemaatin katılımıyla gerçekleşir. Dua niteliğinde olan cami mûsikîsi, İslam'ın ilk devirlerinden itibaren tabii bir gelişme göstermiştir.

İslam medeniyetinde, Kindî (801-873), Fârâbî (873-950) ve İbn-i Sînâ (980-1037) gibi İslâm bilginlerinin mûsikîmizin temellerini oluşturdukları bilinmektedir. Geleneksel Mûsikîmiz ile ilgili nazariyata dayanan eldeki ilk veriler bizi Fârâbî (873-950) dönemine kadar götürmektedir. Fârâbî'nin, Orta Asya coğrafyası kültürel

birikimini özümseyerek, dönemin uluslararası bilim dili Arapça ile birçok başka eserinin yanı sıra, mûsikî nazariyatını konu edinen; “*Kitâbü Mûsiki'l-Kebîr*” adlı bir edvârı (makamları anlatan mûsikî teorisi) bulunmaktadır.

Fârâbî'yi izleyen birkaç yüzyıl içinde elimize ulaşan İhvânü's-Sâfâ risâleleri, İbn Sînâ'nın (980-1037) *Kitabü's-Şifa* isimli eseri ve mûsikî üzerine yazıları, Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin (1207-1273) tasavvuf mûsikîsine yeni bir yön verışı, Safiyüddin Urmevî'nin (1216-1294) ses perdelerini, makamları ve ikâları (ritimleri) açıklayan “*Kitâbü'l-Edvâr*”ı, mûsikî ilmi üzerine Kutbeddîn Şirâzî'nin (1236-1311) çalışmaları ve “*Câmiu'l-Elhân*”, “*Telhîs-i Camii'l-Elhân*”, “*Kenzü'l-Elhan*”, “*Zübdetü'l-Elhân*”, “*Şerhu Kitâbi'l Edvâr*”, “*Makâsidü'l-Elhân*”, “*Fevâid-i Âşere*”, “*Zikrû'l-Makâm ve Usûlühâ*” gibi çeşitli nazarî eserleriyle tanınan Abdulkâdir Merâgî'nin (1360-1435) varlığı göze çarpmaktadır.

XIV. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nde, II. Murat'a (1404-1451) sunmuş olduğu “*Edvâr-ı Mûsikî*”siyle bilinen Hızır b. Abdullah'ın; bu edvarı aynı yıllarda Türkçe'ye çeviren Amasyalı Şükrullah'ın (1388-1464) ve II. Murad'a ithâfen yazdığı *Muradnâme*'sinde mûsikî ilmine bölüm ayırmış olan Bedr-i Dilşâd'ın isimleri görülmektedir. Yine o dönemde yazıldığı bilinen nazarî eserler arasında, Bedr-i Dilşâd'a ait “*Nekâvetü'l Edvar*”, Merâgî'nin oğlu Abdülaziz Çelebi'ye ait bir başka “*Nekâvetü'l Edvâr*” ve Fethullah Şirvânî'nin edvârı bilinmektedir.

XV. yüzyılın sonlarına doğru, II. Bâyezid'in oğullarından Şehzâde Korkut ve Ahmet de, o dönemin seçkin mûsikîşinasları olarak göze çarpmaktadırlar. Şehzâde Korkut'a hocalık etmiş olan Zeynel Abidin ise, XVI. yüzyılın başında tanınmış isimlerdendir.

XVI. yüzyılda, tasavvuf mûsikîsinin konservatuarları olarak adlandırabileceğimiz mevlevîhânelerin, Devlet-i Âl-i Osmânî'nin dört bir köşesine yayılmış ve kökleşmiş oldukları görülmekte, görkemli şenliklerde ve törenlerde, büyük çapta mûsikî fasılları tertiplendiği anlaşılmaktadır. Bu dönemde tanınmış bir mûsikîşinas, “*Şevknâme*” adlı eseri ile bilinen Abdül Ali Efendi'dir”.

Sonraki dönemlerde, dînî mûsikî eserleriyle, Hatip Zâkirî Hasan Efendi (1545-1623), bestekârlığıyla Gâzî Giray Bora Han (1554-1607) ve II. Selim'e (1524-1574) sunduğu “*Saznâme*” ile Durak Ağa (ö. 1566), bestekâr Mevlevî Yusuf Dede (ö. 1670), Hâfız Post (1630-1694), Buhûrizâde Itrî (1640-1712), Derviş Ali Şir-ü Ganî, Hatipzâde Osman Çelebi gibi mûsikîşinaslar dikkatimizi çekmektedirler.

Lâle devrinde ise, Beyoğlu Kulekapı Galata Mevlevîhânesi Şeyhi Nâyî Osman Dede (1652-1730) XIX. yüzyılın başlarında mûsikîşinas Hâfız Şeydâ Abdürrahim Dede (ö. 1799), Nâyî Osman Dede'nin torunları ve Mevlevî bestekârlar Ali Nutkî Dede (1762-1804), Abdülbâkî Nâsır Dede (1765-1821) ve Abdürrahim Kühî Dede (1769-1831) mûsikîşinas padişah III. Selim (1761-1808), tanbûrî mûsikîşinas Nûman Ağa (1750-1834), ünlü bestekâr Hammâmizâde İsmâil Dede Efendi (1778-1846), Enderun mûsikîşinaslarından Kemânî Rıza Efendi (1780-1852) ve mûsikîşinas padişah II. Mahmud (1785-1839) gibi değerli mûsikî adamları yer almaktadır.

XX. yüzyılın başından ortalarına kadar ûdî bestekâr Ali Rifat Çağatay (1867-1935), Zekâî Dede'nin bestekâr oğlu Ahmet Irsoy (1869-1943), bestekâr Râkım Erkutlu (1872-1948), bestekâr Abdülkâdir Töre (1873-1946), bestekâr Hüseyin Saadettin Arel (1880-1955), hâfız bestekâr Saadettin Kaynak (1895-1961), bestekâr Münir Nûrettin Selçuk (1899-1981) göze çarpmaktadır. 1922 yılında kurulan Terakkî-i Mûsikî Mektebinde pek çok mûsikîşinas görev yapmıştır. Bundan bir müddet sonra kurulan Dâru Feyzî'l-Mûsikî daha sonra Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'ne dönüştürülmüştür.

Cumhuriyet döneminde dinî mûsikî alanında yetişenler yeteneklerinin ya da mûsikî kulağına sahip olmalarının sağlamış olduğu avantajı kullanarak şahsi gayretleriyle bir yere kadar gelebilmişlerdir. Ancak bunların sayısı bir elin parmaklarını geçmemektedir. Yeni İtrîler, Dede Efendiler yetiştirmek idealdir, ama hiç olmazsa bunların eserlerini çözüp dinî mûsikî alanını zenginleştirecek mûsikîşinasların yetiştirilmesi zaruret arz etmektedir.

Bu kapsamda mûsikî hazinesinin tanıtılması, öğrenilmesi ve icra edilmesinin sağlanması suretiyle personelimizin dinî mûsiki altyapısını güçlendirmek amacıyla Başkanlığımızca uygun görülen mekânlarda uygulanmak üzere 2015 yılında Dinî Mûsikî Programı geliştirilmiştir. Programdan 2015-2024 yılları arasında 171 kişi mezun olmuştur. Programın uygulandığı zaman sürecinde olumlu geri bildirimlerden hareketle Başkanlığımızca uygulanan yaygın din eğitimi ve hizmet içi eğitim programlarında "Dini Musiki"ye ayrı bir ders olarak yer verilmiştir.

Diyanet Akademisinin kurulmasıyla birlikte Dini Musiki programından mezun olanlara eğitim görevlisi olarak atanma imkanı tanınmış, Akademi merkezlerinin tamamına Dini Musiki eğitim görevlisi istihdam edilmiş ve Akademi eğitimlerinin omurgasını oluşturan aday din görevlileri mesleki eğitim programlarında musiki dersine önemli bir yer ayrılmıştır.

Akademi eğitimlerinin içeriği, eğitim görevlisi istihdamındaki yeni gelişmeler ile dini musiki programına dair uygulayıcı ve kursiyerlerden alınan geri bildirimler değerlendirilerek söz konusu program güncellenmiştir.

II. PROGRAMIN HEDEFİ

Dinî Mûsikî Programı, cami içi ve cami dışında gerçekleştirilen bir takım dinî, sosyal-kültürel toplantı ve etkinliklerde ihtiyaç duyulan mûsikî formlarını yerine getirebilme kapasite ve kabiliyetine sahip, bu doğrultuda grup oluşturma ve ekip çalışması yapabilen, toplum huzurunda birtakım dinî törenleri icra ve idare edebilme cesaret ve girişkenliği olan personel yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Bu çerçevede kursiyerlerin; imam-hatiplik ve müezzinliğin din hizmetlerindeki önemini kavrayan, ses eğitimi bilgi ve becerisine sahip, Kur'an-ı Kerim, ezan, salâ, kâmet, tesbih duaları, temcid, münâcât, mihrâbiye, tekbir, salâvât, ilâhiler, kasîde, mevlid gibi dinî mûsikî formlarını teorik ve uygulamalı olarak icra edebilen, bunları öğretme yöntem ve teknikleri ile öğrenme-öğretme sürecine aktif katılabilen, yapılan yaygın hataları tespit edebilen ve bunları düzeltme yöntem ve tekniklerini öğrenebilen bir personel olarak yetişmeleri hedeflenmektedir.

III. UYGULAMA ESASLARI

1. Program on ikişer haftalık üç dönem ve toplam 1080 krediden oluşmaktadır.
2. Öğrenme-öğretme sürecinde, bu öğretim programının dinî mûsikî alanını geliştirme eğitimi olduğu göz önünde bulundurulmalı ve öğretim programıyla hedeflenen temel bilgi ve becerilerin elde edilmesine çalışılmalıdır.
3. Öğrenme-öğretme sürecinde teorik bilgiler uygulamayla bütünleştirilerek verilmelidir. Bu nedenle, düzenlenecek eğitimlere alınacak kursiyer sayısının uygulamalı eğitime imkân verecek sayıda olmasına dikkat edilmelidir.
4. Öğrenme-öğretme sürecinde kursiyerlerin ferdi yetenekleri ve ihtiyaçlarının farklı olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
5. Düzenlenen eğitim programında görsel ve işitsel araçların kullanılması ilgili alandaki becerilerin geliştirilmesi açısından önemlidir. Bu nedenle, gerekli öğretim materyallerinin öğrenme-öğretme sürecinde kullanılması sağlanmalıdır.
6. Eğitim görevlisi, dersin yapısına uygun ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanmalıdır.

IV. DERSLER VE KREDİLERİ TABLOSU

ÖĞRENİM ALANLARI	1. DÖNEM (3 AY)	2. DÖNEM (3 AY)	3. DÖNEM (3 AY)	TOPLAM KREDİ
KUR'AN-I KERİM	Kur'an-ı Kerim-I 2x12=24	Kur'an-ı Kerim-II 4x12=48	Kur'an-ı Kerim-III 2x12=24	96
DİNİ MÛSİKÎ TARİHİ	Türk Din Mûsikîsi (Tarih ve Formlar) 2x12=24	-	-	24
MÛSİKÎ NAZARIYATI	Ses Eğitimi-I 2x12=24	Ses Eğitimi-II 2x12=24	Ses Eğitimi-III 2x12=24	432
	Türk Mûsikîsi Nazariyatı-I 6x12=72	Türk Mûsikîsi Nazariyatı-II 6x12=72	Türk Mûsikîsi Nazariyatı-III 6x12=72	
	Solfej-I 4x12=48	Solfej-II 4x12=48	Solfej-III 4x12=48	
REPERTUVAR	Meşk-I 4x12=48	Meşk-II 4x12=48	Meşk-III 4x12=48	144
DİNİ MÛSİKÎ EDEBİYATI	Dînî Mûsikî Formlarının Güfte İncelemesi 4x12=48			48
UYGULAMALAR	Uygulamalı Dînî Mûsikî-I 6x12=72	Uygulamalı Dînî Mûsikî-II 10x12=120	Uygulamalı Dînî Mûsikî-III 10x12=120	312
ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ VE İLETİŞİM BİLGİSİ	-	-	Öğretim Yöntemleri ve İletişim Bilgisi 2x12=24	24
GENEL TOPLAM	30x12=360	30x12=360	30x12=360	1080

1. KUR'AN-I KERİM (96 Saat)

SAAT	DERSLER VE İÇERİKLERİ	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
2x12	<p style="text-align: center;">KUR'AN-I KERİM-I</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Tecvîd<ul style="list-style-type: none">✓ Tecvîd'in Tanımı, Konusu, Amacı✓ Harflerin Seslendirilmesi✓ Harflerin Mahreçleri✓ Harflerin Sıfatları✓ Medler<ul style="list-style-type: none">▪ Med Harfleri▪ Aslî Med (Tabii Med)▪ Fer-î Medler<ul style="list-style-type: none">• Medd-i Muttasıl• Medd-i Munfasıl• Medd-i Lâzım• Medd-i Ârız• Medd-i Lîn✓ İdgâmlar<ul style="list-style-type: none">▪ İdgâm-ı Misleyn▪ İdgâm-ı Mutecâniseyn▪ İdgâm-ı Mutekâribeyn✓ Tenvîn ve Sakin Nûnla İlgili Kurallar<ul style="list-style-type: none">▪ İdgâm-ı Maalğunne▪ İdgâm-ı Bilâğunne▪ İhfâ▪ İzhâr▪ İklâb		<ul style="list-style-type: none">• Konuların anlatımında salt teorik anlatımlardan kaçınılacaktır.• Harflerin isimlerinin doğru öğretilmesi hususunda çaba gösterilecek, telaffuzunda zorlanılan harflerin mahreçleri ve ayırt edici sıfatları üzerinde durulacaktır. Bütün sıfatları öğrenmekle birlikte, her harfin belirgin ve baskın sıfatları ifade edilerek hurûfu'l-hecâ yöntemiyle bu harflerin sakin, harekeli, şeddeli, med ve kasr halleri örneklerle işlenerek farklılıkları vurgulanacaktır. Ayrıca tilâvet usûllerine işaret edilerek, medlerin mertebeleri üzerinde uygulamalı çalışmalar gerçekleştirilecek ve kursiyerlere konuyla ilgili ödevler verilecektir. Bu bölümde vakıf ve ibtidâ konusu üzerinde özellikle durulacak, vakıf ve ibtidâda yaygın olarak yapılan hatalar gösterilecek ve konuyla ilgili kursiyerlere ödevler verilecektir.• Tecvîd kurallarının Kur'ân tilâvetinde sağladığı kolaylıklar ve kazandırdığı ahenk örneklerle işlenecektir. Bütün kâidelerin sıkça geçtiği örnek sayfalar Kur'ân'dan seçilerek okunacaktır. Değişik sûrelerden ayetler içerisindeki örnekler birleştirilerek fotokopi halinde çoğaltılacak ve uygulamalar yapılacaktır.

	<ul style="list-style-type: none">✓ Râ Harfinin Okunuşu✓ Allah Lafzının Okunuşu (Lafzatullah)✓ Kalkale✓ Sakin Mîm İle İlgili Kurallar✓ İdğâm-ı Şemsiyye✓ İzhâr-ı Kameriyye✓ Zamîr✓ Sekte<ul style="list-style-type: none">▪ Âsım Kıraati'nin Hafs Rivayetine Göre Kur'ân-ı Kerîm'de Bulunan Sekteler▪ Hâ-i Sekte✓ Vakıf ve İbtidâ✓ İstiâze ve Bismelenin Talimi<ul style="list-style-type: none">▪ Sûre Başında, İki Sûre Arasında ve Sûre İçinde İstiâze ve Bismelenin Hükümleri▪ Tevbe Sûresinin Başındaki İstiâze ve Bismelenin Hükümleri❖ Tilâvet Usûlleri<ul style="list-style-type: none">✓ Tahkîk Usûlü ve Özellikleri✓ Tedvîr Usûlü ve Özellikleri✓ Hadr Usûlü ve Özellikleri		
--	---	--	--

<p>2x12</p>	<p style="text-align: center;">KUR'AN-I KERİM-II</p> <p>❖ Yüzüne Okuma</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Rad Sûresi✓ İbrahim Sûresi✓ Hicr Sûresi✓ Nahl Sûresi✓ İsrâ Sûresi✓ Kehf Sûresi✓ Meryem Sûresi✓ Taha Sûresi✓ Enbiya Sûresi✓ Hac Sûresi✓ Müminun Sûresi✓ Nur Sûresi✓ Furkan Sûresi✓ Şuara Sûresi✓ Neml Sûresi✓ Kasas Sûresi		<ul style="list-style-type: none">• Yüzüne okunacak yerler, harflerin doğru seslendirilmesi sağlanarak tecvîd üzere okutulacaktır.• Yüzüne okunacak sureler tedvir usulü ile tilavet edilecektir.• Temsili okuma konusu işlenirken eğitim görevlisi tarafından kursun başında konularına göre aşırıların listesi kursiyerlerle paylaşılacak ve her konudan en az bir aşrın talim üzere ezberlenmiş, mealinin öğrenilmiş olması sağlanarak derste sadece aşr-ı şeriflerin temsili okuma ilkelerine göre tilaveti üzerinde durulacaktır.• Belirlenen aşrılarda kursiyerlerin her konudan bir aşr-ı şerifi temsili okuması yeterli olacaktır.• Dersin başında o günkü konuyla ilgili eğitim görevlisi tarafından mutlaka örnek bir okuyuş icra edilecektir.• Aşr-ı şerif tilâveti öncesinde aşrın tespit edilmesi, aşrın ezberlenmesi, aşrın meâlinin öğrenilmesi, telaffuzu zor kelimelerin önceden çalışılması, vakf ve ibtidâ edilecek yerlerin belirlenmesi, ses vurgusu, raf-ı savt ve hafd-ı savt yapılacak yerlerin tespit edilmesi gibi hususlar örnekler çerçevesinde işlenecektir.• Kur'ân tilâvetinde tecvîd, mânâ ve mûsikî dengesinin iyi sağlanarak, mûsikî nağmelerinin, tecvîd kaidelerini ve Kur'ân'a has tilâvet tavrını bozmamasına dikkat edilmesi gerektiği vurgulanacaktır.
-------------	--	--	--

<p>2x12</p>	<p>❖ TEMSİLİ OKUMA ✓ Tanımı, Mahiyeti ve Önemi</p> <p>❖ TEMSİLİ OKUMA ÖNCESİ YAPILMASI GEREKEN HAZIRLIKLAR ✓ Aşr-1 Şerîfin Tespiti ✓ Aşr-1 Şerîfin Ezberlenmesi ✓ Telaffuzu Zor Kelimelerin Önceden Çalışılması ✓ Aşr-1 Şerife Uygun Makam Tespiti ve Uygulanması ✓ Aşr-1 Şerîfin Meâlinin Bilinmesi ✓ Vakf ve İbtidâ Edilecek Yerlerin Tespiti ✓ Ses Vurgusu, Raf-1 Savt ve Hafd-1 Savt Yapılacak Yerlerin Tespiti</p> <p>❖ TEMSİLİ OKUMA ESNASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR ✓ Tilâvete Uygun Sesle Başlanması ✓ Tecvîd Kaidelerine Riayet Edilmesi ✓ Okuyuş Tavrının Geliştirilmesi ✓ Tilavet Adabı ✓ Temsîlî Tilavet Kâideleri ▪ Ses vurgusu ▪ Raf-1 savt ▪ Hafd-1 savt</p> <p>❖ TEMSİLİ OKUMA UYGULAMALARI ✓ Bakara Sûresi 285-286. Ayetler (Amenerrasûlu)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Kur'an-ı Kerim'in mevlid, ilahi, kaside gibi dini mûsiki formlarından farklı, kendine has bir okunma tavrının olduğu vurgulanacaktır. • Tilavet adabının hem okuyanı hem de tilaveti ilgilendiren iki yönünün olduğu belirtilecektir. Kur'an tilavetinde, ihlas ve samimiyetten ayrılmamak, mütevazı bir okuyuş benimsemek, özgün olmak/örnek alınan okuyucuyu birebir taklitten kaçınmak, gösterişten uzak durmak, ses ve nefes gösterisi yapmamak gibi ilkelere vurgu yapılacaktır. • Nitelikli bir okuyuşta ses ve nefesi doğru kullanmanın önemi vurgulanacak, doğru nefes alma, nefesi tutma-bırakma çalışmaları yapılacaktır. Makamlar arası geçişlerin belli bir ahenkle gerçekleştirilmesi gibi hususlar vurgulanacaktır. • Okuyucunun tilavet esnasında diyaframı düzgün bir şekilde kullanabilmesi amacıyla doğru oturuş usulleri ile ilgi bilgi ve beceri kazandırılacaktır. • Cemiyet, merasim, toplantı, özel gün ve geceler vb. durumlara göre kursiyerlere aşr-1 şerif okuma becerisi kazandırılacaktır. • Aşır okuma tavrı ile ilgili bilgiler verilerek örnek çalışmalar yapılacaktır. • Aynı konuyla ilgili farklı sûrelerde yer alan ayetler
-------------	--	--	---

	<p>✓ Haşr Sûresi, 22-24. Ayetler (Hüvallahüllezi)</p> <p>✓ Düğün, Nişan ve Nikâh Rûm 20-27, Furkân 71-77, Nûr 32-34.</p> <p>✓ Cenaze, Vefat Âl-i İmrân 185-189, Nisâ 78-81, Ankebût 56-63, Yâsîn 77-83, Câsiye 22-26.</p> <p>✓ Hacı Uğurlama ve Karşılama Bakara 197-202, Hac 26-33, Âl-i İmrân 96-101.</p> <p>✓ Cami Açılışı</p> <p>Tevbe 17-22, 105-110, Bakara 114-117.</p>		<p>arasındaki geçişlerle ilgili olarak temsili okuma örneklerine yer verilecektir. Bu tür uygulamalarda makamlar arası geçiş yapılması halinde makamların birbirine yakınlığı ve uygunluğu gözetilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none">• Temsili okuma yapılacak merasimin ve cemiyetin anlam ve özelliğine göre uygun makam seçimi yapılacaktır.• Bu manada sevinç, neşe, vb. duyguların öne çıktığı merasimlerde uşşak, bayati vb. makamlar; hüzün, keder, üzüntü vb. durumların öne çıktığı merasimlerde saba, hüseyni, hicaz vb. makamlar ve türevleri; kahramanlık duygularının öne çıktığı asker uğurlama gibi merasimlerde rast, nikriz vb. makamlar; hafızlık merasimlerinde uşşak, hicaz gibi makamlar tercih edilebilir.• Örneğin cenaze ya da şehit cenazesinde Bakara Sûresi 153-157 ayetleri aşır olarak belirlendiğinde; 153 ve 154. ayetler pes bir sesle saba makamında okunur, 154. ayetin sonunda hüseyni makamla karar kılınır. 155. ve 156 ayetler hüseyni makamla okunur, 155. ayette ses yavaş yavaş orta yüksekliğe çıkarılır. Aşrı şerifin kompozisyonu olarak bu ayet zaman kısmını oluşturur.156. ayette ise meyan bölümüne geçilerek ses tize yükseltilir ve bu ayetin sonu saba makamıyla bağlanır. 157. ayet saba makamıyla karar kılınır.• Temsili okuma yapılacak aşr-ı şeriflerin tilaveti
--	--	--	---

<p style="text-align: center;">KUR'AN-I KERİM-III</p> <p>❖ TEMSİLÎ OKUMA UYGULAMALARI</p> <p>✓ Mevlid Kandili Ahzâb 40-48, Fetih 27-29, Tevbe 128-129, Kalem 1-4, Saff 6-9, Âl-i İmrân 144-148.</p> <p>✓ Hafızlık ve Kıraat Enfâl 1-4, Fâtır 27-32, Neml 89-93, Ankebût 41-45.</p> <p>✓ Hicri Yılbaşı/Muharrem Tevbe 26.</p> <p>✓ Miraç Kandili Bakara 284-286, İsrâ 1-10, Necm 1-25.</p> <p>✓ Berat Kandili Duhân 1-8.</p> <p>✓ Kadir Gecesi Duhân 1-8, Kadir Sûresi.</p> <p>✓ Regaip Kandili Âl-i İmrân 190-194, İbrahim 35-41, Mümin 7-9.</p> <p>✓ Kurban Bayramı Enâm 79-82, 160-165, Hac 34-38.</p> <p>✓ Şehitlik Bakara 153-157, Âl-i İmrân 169-173,</p>	<p style="text-align: center;">KUR'AN-I KERİM-III</p> <p>❖ TEMSİLÎ OKUMA UYGULAMALARI</p> <p>✓ Mevlid Kandili Ahzâb 40-48, Fetih 27-29, Tevbe 128-129, Kalem 1-4, Saff 6-9, Âl-i İmrân 144-148.</p> <p>✓ Hafızlık ve Kıraat Enfâl 1-4, Fâtır 27-32, Neml 89-93, Ankebût 41-45.</p> <p>✓ Hicri Yılbaşı/Muharrem Tevbe 26.</p> <p>✓ Miraç Kandili Bakara 284-286, İsrâ 1-10, Necm 1-25.</p> <p>✓ Berat Kandili Duhân 1-8.</p> <p>✓ Kadir Gecesi Duhân 1-8, Kadir Sûresi.</p> <p>✓ Regaip Kandili Âl-i İmrân 190-194, İbrahim 35-41, Mümin 7-9.</p> <p>✓ Kurban Bayramı Enâm 79-82, 160-165, Hac 34-38.</p> <p>✓ Şehitlik Bakara 153-157, Âl-i İmrân 169-173,</p>		<p>esnasında zemin, zaman, meyan ve karar kompozisyonuna riayet edilerek örnek okuyuşlar icra edilecektir. İnci makamların tercih edildiği aşırılarda bu kompozisyon uygulanmaz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mevlit formunun icra edildiği merasimlerde bahirden önce okunacak aşr-ı şerifin kararı, bahirde uygulanacak makamla yapılacaktır. • Tilavet esnasında dudakların tecvit usûl ve kaidelerine uygun hareket etmesini ifade eden dudak talimi ile ilgili esaslar, dudakların hareke ve sükûna göre aldığı durumlar uygulamalı olarak gösterilecektir. • Harf, kelime ve cümle vurguları üzerinde çalışmalar yapılacak, tilavet esnasında sesin nerelerde yükseltilip nerelerde düşürüleceği hakkında bilgi verilecek, sesin düşürülmesi gereken yerler özellikle belirtilecektir. • İnsanların hançere yapıları, konuştukları dilin fonetiği, ses vb. özellikleri çerçevesinde ortaya çıkan özelliklerin tilavete yansımalarını ifade eden "tilavet tavrı" üzerinde durulacak, bu anlamda iki temel tavır olan İstanbul ve Mısır tavrına ve özelliklerine değinilecektir. Bu çerçevede, okuyucunun özgün tavrını geliştirirken kendi sesini tanımasının, gırtlak yapısı ve ses aralıklarının farkında olmasının önemi belirtilecektir. • Kur'an okuyanın fiziki duruşu, yüz ifadesi, kılık-kıyafet, mikrofon kullanımı gibi hususlarla ilgili ilke ve esaslar uygulamalı olarak gösterilecektir. Bu alanda yapılan
---	---	--	--

	<p>Tevbe 111-112.</p> <p>✓ Mevlidlerde Tevhîd Bahri Öncesi Bakara 148-152, Haşr Sûresi'nin Son Üç Ayeti, Âl-i İmrân 26-30, Bakara 255-256.</p> <p>✓ Mevlidlerde Dua Öncesi İbrahim 35-41, A'râf 54-58.</p> <p>✓ İşyeri Açılışı Saff 9-13, Bakara 148, Nisâ 29-30.</p>		<p>yaygın hatalar ve düzeltme yolları ile ilgili bilgi verilecektir.</p> <ul style="list-style-type: none">• Kur'an tilavetinin mevlit, kaside, ilâhi gibi icrâ tavırlarından farklı bir tavırla okunması, tecvit kurallarından taviz verilmemesi, harflerin mahreç ve sıfat değerlerinde aşırılık veya ihmalden uzak durulması gibi hususlar vurgulanacaktır.
--	---	--	--

2. DİNÎ MÛSİKÎ TARİHİ (24 Saat)

SAAT	DERSLER VE İÇERİKLERİ	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
2x12	<p>TÜRK DİN MÛSİKÎSİ (TARİH VE FORMLAR)</p> <p>❖ İLK DÖNEM İSLAM DÜNYASI MÛSİKÎ ÇALIŞMALARI</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Mûsikînin Dindeki Yeri✓ Hz. Peygamber Döneminde Mûsikî✓ İslam Öncesi Mûsikî Kaynakları✓ İslam Sonrası Mûsikî✓ Yakub bin İshak el-Kindi✓ el-Farabi✓ Safiyuddin Urmevi✓ İbn Sina	<ol style="list-style-type: none">1. el-Fârâbî, Ebû Nasr Muhammed b. Tahrân b. Uzluğ (ö. 339/950), Kitâbü'l-Mûsîka'l-Kebîr (tah. Gattas Abdülmelik el-Haşebe-Ahmed Mahmud el-Hıfni), Kahire, 1967.2. Uygun, Nuri, Safiyüddin Abdülmümin Urmevî, Kitâbü'l-Edvâr, İstanbul, 1999.3. Turabi, Ahmet Hakkı, el-Kindî'nin Mûsikî Risâleleri (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1996.	<ul style="list-style-type: none">• Dersin ana kaynakları ilk dönem müelliflerinden Kindi, Farabi, Safiyuddin ve İbn Sina'nın mûsikîye dair kaleme aldıkları eserler olup; diğer kaynaklarla desteklenerek işlenecek; günümüz Türk Mûsikîsine etkileri değerlendirilecektir.

<p>❖ TÜRK İSLAM DÜNYASINDA MÜSİKÎ ÇALIŞMALARI</p> <p>✓ 9-13 y.y. Müsikî Çalışmaları</p> <p>✓ 14-21 y.y. Müsikî Çalışmaları</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Farmer, Henry George, Historical Facts for the Arabian Musical Influence, New York 1970. 2. Turabi, Ahmet Hakkı, İbn Sînâ Müsikî, İstanbul 2004. 3. el-Fârâbî, Ebû Nasr Muhammed b. Tahrân b. Uzluğ (ö. 339/950), Kitâbü'l-Mûsîka'l-Kebîr (tah. Gattas Abdülmelik el-Haşebe-Ahmed Mahmud el-Hıfni), Kahire 1967. 4. Abdülkâdir Merâgî, Şerhu'l-Edvâr, Nuruosmaniye Ktp., nr. 3651. 5. Özcan, Nuri, "Abdülkâdir-i Merâgî", DİA, I (İstanbul 1988), s. 242-244. 6. Kantemir, Dimitrius, Kitâbu İlmi'l-Mûsikî alâ Vechi'l-Hurûfât (haz. Yalçın Tura), I-II, İstanbul 2001. 	<ul style="list-style-type: none"> • İlimler, tarihi bilgilerin pekiştirilmesiyle ayrı önem kazanırlar. Diğer ilimlerde de olduğu gibi, müsikî eğitiminde de tarihi bilinmeden ne nazariyatı ne de icraatı sağlıklı bir şekilde işlenebilir. Bu derste ilk asırdan itibaren varlığı kabul edilen müsikînin Türk İslam dünyasında ilim medeniyeti çerçevesinde nasıl ele alındığı incelenir.
<p>❖ DİNÎ MÜSİKÎ FORMLARI</p> <p>Cami, Tekke ve Ortak Kullanılan Formlar</p> <p>✓ Türk Din Müsikîsinde Formların Tasnifi</p> <p>✓ Formların Genel Özellikleri</p> <p>✓ Cami Müsikîsi Formlarına Giriş</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ İlahi ve Naat Formu ▪ Ezan ve Kamet Formu ▪ Salat Formu ▪ Temcid Formu ▪ Münacaat Formu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dr. Suphi Ezgi, Ameli ve Nazari Türk Müsikîsi. 2. S. Nüzhet Ergun, Türk Müsikîsi Antolojisi. 3. Halil Can, Dinî Müsikî Notları. 4. Nuri Özcan, Dinî Müsikî Notları. 5. Yılmaz Öztuna, Türk Müsikîsi Ansiklopedisi. 6. Müsikî ile ilgili DİA md. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dinî müsikînin Türk Müsikîsi'ndeki yeri ve önemi belirtildikten sonra, Türk Müsikîsi'nin doğumundan başlayıp gelişme ve olgunlaşma süreçleri ayrı ayrı ele alınarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Derslerin içeriği aşağıdaki gibidir. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Türk Din Müsikîsinde formların tasnifi ▪ Formların genel özellikleri ▪ Cami Müsikîsi formlarına giriş ▪ İlahi ve Naat formunun incelenmesi ▪ Ezan ve Kamet formunun incelenmesi ▪ Salat formunun incelenmesi ▪ Temcid ve Münacaat formunun incelenmesi

			<ul style="list-style-type: none">▪ Mevlid formunun incelenmesi▪ Tevşih ve Tekbir formunun incelenmesi▪ Miraciye formunun incelenmesi▪ Tasavvuf Mûsikîsi formlarının ortak özellikleri▪ Durak formunun incelenmesi▪ Nefes ve Şugul formunun incelenmesi▪ Mersiye formunun incelenmesi
--	--	--	---

3. MÛSİKÎ NAZARİYATI (432 Saat)

SAAT	DERSLER VE İÇERİKLERİ	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
2x12	<p>SES EĞİTİMİ-I-II-III</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Şan Eğitimi❖ Diyafram Çalışması❖ Nefes Egzersizleri❖ Bireysel Okuma❖ Toplu Okuma	<ol style="list-style-type: none">1. Egüz, Saip, Toplu Ses Eğitimi I.2. Özkan, İsmail Hakkı, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri, İstanbul 2000.3. Sun, Muammer, Solfej I, Sun Yayınları, Ankara 2006.4. Tabakoğlu, Vicdan, Bona, Kıvılcım Yayınları, Ankara 2000.	<ul style="list-style-type: none">• Türk Mûsikîsi nazariyatı, solfeji ve repertuarının işleneceği bu dersler sesli arşiv ve bizzat icra ile desteklenecektir.
4x12	<p>SOLFEJ-I-II-III</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Bona❖ Tek Ses Çalışması❖ Çift Ses Çalışması❖ Ritim Çalışması		

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ezgi Çalışması ❖ Solfej Okuma 		
6x12	<p style="text-align: center;">TÜRK MÛSİKÎSİ NAZARİYATI-I</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Nota İşaretleri ❖ Birlik ve İkilik Notalar ❖ Dörtlük, Sekizlik, Onaltılık ve Otuzikilik ❖ Sus İşaretleri ❖ Ritmik Nota Okuyuşları (Bona) ❖ Bona <p style="text-align: center;">TÜRK MÛSİKÎSİ NAZARİYAT-II</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Basit Makamlar ❖ Rast Makamı ❖ Çargâh Makamı ❖ Buselik Çalışması ❖ Kürdi Makamı ❖ Neva Makamı ❖ Uşşak Makamı 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kutluğ, Yakup Fikret, Türk Mûsikîsinde Makamlar, İstanbul 2000. 2. Hâşim Bey, Mûsikî Mecmuası, İstanbul 1280. 3. Ezgi, Suphi, Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi, Milli Mecmua Matbaası, İstanbul 1933. 4. Özkan, İsmail Hakkı, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri, İstanbul 2000. 5. Karadeniz, Ekrem, Türk Mûsikîsinin Nazariye ve Esasları, İş Bankası Yayınları, İstanbul 1965. 6. Nasır Abdülbaki Dede, Tetkik ü Tahkik, Pan Yayıncılık, İstanbul 2006. 	<ul style="list-style-type: none"> • Türk mûsikîsi makamları, usulleri tanıtılıp, Türk Mûsikîsi solfejinin geliştirilmesi durulacaktır.

<ul style="list-style-type: none">❖ Basit Suznak Makamı❖ Şed Makamlar❖ Sultaniyegâh Makamı❖ Nihavend Makamı❖ Ruhnüvaz Makamı		
<p style="text-align: center;">TÜRK MÛSİKİSİ NAZARİYATI-III</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Mahur Makamı❖ Acemaşiran Makamı❖ Şedaraban Makamı❖ Mürekkep Makamlar❖ Rast Kararlılar❖ Dügâh Kararlılar❖ Segâh Kararlılar❖ Irak Kararlılar❖ Hüseynişiran Kararlılar❖ Yegâh Kararlılar		

4. REPERTUAR (144 Saat)

SAAT	DERSLER VE İÇERİKLERİ	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
4x12	<p>MEŞK-I</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Saba Makamı❖ Uşşak Makamı❖ Rast Makamı❖ Segah Makamı❖ Hicaz Makamı❖ Şehnaz Makamı❖ Nihavent Makamı❖ Buselik Makamlarından Zamanlıya Kadar Usuller 2-7	<ol style="list-style-type: none">1. Heper, Sadettin, Mevlevi Ayinleri.2. Ergen, Aytaç, Türk Müziği Nota Programı TRT Müzik Arşivi.3. Özkan, İsmail Hakkı, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri.4. Çakar, Ş. Şeref, Türk Mûsikîsinde Usûl, MEB Yayınları, İstanbul 1996.	<ul style="list-style-type: none">• Türk mûsikîsi eserlerinin icrası• Eserler üzerinde makam analizi yapılması• Eserlerin solfejinin yapılması• Toplu icra

<p style="text-align: center;">MEŞK-II</p> <ul style="list-style-type: none">❖ Çargah Makamı❖ Ferahfez Makamı❖ Kürdi Makamı❖ Hüseyini Makamı❖ Suzinak Makamı❖ Pençgah Makamı❖ Sultaniyegâh Makamı❖ Şedaraban Makamlarından 8-10 Zamanlıya Kadar Usuller❖ Isfahan Makamı❖ Evic Makamı❖ Acemaşiran Makamı❖ Mahur Makamı	<ol style="list-style-type: none">1. Heper, Sadettin, Mevlevi Ayinleri.2. Ergen, Aytaç, Türk Müziği Nota Programı TRT Müzik Arşivi.3. Özkan, İsmail Hakkı, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri.4. Çakar, Ş. Şeref, Türk Mûsikîsinde Usûl, MEB Yayınları, İstanbul 1996.	<ul style="list-style-type: none">• Bahsedilen makamlara ait eserlerin icrası yapılacaktır. Ayrıca bu eserlerin bestelendikleri 8-10 zamanlı usuller vurulacaktır.
---	---	--

MEŞK-III		
❖ Hüzam Makamı		
❖ Karcıgar Makamı		
❖ Neva Makamı		
❖ Muhayyer Makamlarından 8-15 Zamanlıya Kadar Usuller		
❖ Bestenigar Makamı		
❖ Acem Makamı		
❖ Hicazkar Makamı		
❖ Neveser Makamı		
❖ Sûzidil Makamı		
❖ Şehnazbuselik Makamı		
❖ Bayatı Makamı		
❖ Kürdilihicazkâr Makamı		
	<ol style="list-style-type: none">1. Heper, Sadettin, Mevlevi Ayinleri.2. Ergen, Aytaç, Türk Müziği Nota Programı TRT Müzik Arşivi.3. Özkan, İsmail Hakkı, Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri.4. Çakar, Ş. Şeref, Türk Mûsikîsinde Usûl, MEB Yayınları, İstanbul 1996.	<ul style="list-style-type: none">• Eser icraları, usuller vurularak yapılacaktır.

5. DİNÎ MÜSİKÎ EDEBİYATI (48 Saat)

SAAT	DERSLER VE İÇERİKLERİ	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
4x12	<p>DİNÎ MÜSİKÎ FORMLARININ GÜFTE İNCELEMESİ</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Mısri Divanı ❖ Fuzuli Divanı ❖ Hüdâyî Divanı ❖ Eşrefoğlu Rumi Divanı ❖ Osmanlı Türkçesi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niyazî-i Mısri Dîvânı. 2. Eşrefoğlu Rûmi Dîvânı. 3. Fuzûlî Dîvânı. 4. Osmanlı Türkçesine Giriş. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bu derste ilahi, naat, mersiye, tevşih formlarında bestelenmiş eserlerin güftelerinin Osmanlıca kaynaklardan incelenmesi amaçlanmakta ve özellikle şair Eşrefoğlu'nun ve Niyazi Mısri'nin divanları, tasavvufî ritüeller, yazı ve dil karakteri yönünden incelenerek Osmanlıca okutulacaktır.
	<p>DİVAN OKUMALARI</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Mısri Divanı ❖ Fuzuli Divanı ❖ Eşrefoğlu Rumi Divanı 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niyazi Mısri Divanı. 2. Fuzûlî Divanı. 3. Eşrefoğlu Rûmî Divanı. 	<ul style="list-style-type: none"> • Divanlara ait güftelerin okumaları yapılacak ayrıca şiirlerin açıklamaları üzerinde durulacaktır. Bu divanlardaki bestelenmiş şiirler özellikle konu edileceklerdir.

6. UYGULAMALAR (312 Saat)

SAAT	DERSLER VE İÇERİKLERİ	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
6x12 10x12 10x12	<p>UYGULAMALI DİNİ MÛSİKÎ I-II-III</p> <p>❖ MAKAMLARIN KUR'AN VE MÜEZZİNLİK'TE UYGULANMASI</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Rast Makamı✓ Hicaz Makamı✓ Uşşak Makamı✓ Segâh Makamı✓ Hüseyni Makamı✓ Nihavend Makamı✓ Mahur Makamı✓ Saba Makamı✓ Bestenigâr Makamı✓ Dilkeşhaveran Makamı✓ Hüzam Makamı✓ Müstear Makamı✓ Şevkefza Makamı✓ Şevkütarab Makamı✓ Mahur Makamı✓ Zavil Makamı✓ Nikriz Makamı✓ Pençgah Makamı	<ol style="list-style-type: none">1. Örnek Ses Kayıtları.2. Kalan Müzik Arşivi.3. Dinî Mûsiki Ses Kayıtları (Kalan Arşivi).4. TRT Ses Kayıtları.5. Hafız Sami Kayıtları (Kalan Arşivi-Kişisel Arşivler).6. Hafız Kemal Kayıtları.7. Üsküdarlı Ali Kayıtları.	<ul style="list-style-type: none">• Basit makamlarla sure ve dualar.• Türk din mûsikîsinde formların tasnifi.• Formların genel özellikleri.• Cami mûsikîsi formlarına giriş.• Ezan ve kamet formunun incelenmesi.• Salat formunun incelenmesi.• Mevlid formunun incelenmesi.• Şed makamlarla Kur'an tilaveti.• İlahi ve naat formunun incelenmesi.• Temcid ve münacaat formunun incelenmesi.• Tevşih ve tekbir formunun incelenmesi.

<p>❖ UYGULAMALI CAMİ VE TEKKE MÜSİKİSİ FORMLARI</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Cami Mûsikîsi Formlarına Giriş✓ İlahi ve Naat Formunun İncelenmesi✓ Ezan ve Kamet Formunun İncelenmesi✓ Salat Formunun İncelenmesi✓ Tekke Mûsikîsi Formlarına Giriş✓ Durak Formunun İncelenmesi✓ Nefes ve Şugul Formunun İncelenmesi✓ Mersiye Formunun İncelenmesi✓ Ezan✓ Kamet✓ Mevlid✓ Miraciye✓ Tevşih✓ İlahi✓ Cuma Salası✓ Bayram Salası✓ Cenaze Salası✓ Kur'an-ı Kerim Tilaveti✓ Durak Formu✓ Nefes Formu✓ Şugul Formu✓ Mersiye Formu		
---	--	--

7. ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ VE İLETİŞİM BİLGİSİ (24 Saat)

SAAT	DERSLER VE İÇERİKLERİ	KAYNAKLAR	AÇIKLAMALAR
2x12	<ul style="list-style-type: none">❖ Eğitime Giriş ve Temel Kavramlar❖ Eğiticide Bulunması Gereken Temel Nitelikler ve Eğiticinin Ahlakı❖ Etkili İletişim❖ Yetişkin Eğitimi Temel İlke ve Yöntemleri❖ Sınıf Yönetimi❖ Öğretim Yöntem ve Teknikleri❖ Eğitimde Materyal Geliştirme❖ Eğitimde Teknoloji Kullanımı❖ Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme❖ Eğitimde Nebevi Metot	<ol style="list-style-type: none">1. Ed. Şaban KARAKÖSE, Etkili Din Öğretimi (TİDEF Yayınları).2. Prof. Dr. M. Şevki AYDIN, Eğitim Ahlakı, DİB Yayınları.	<ul style="list-style-type: none">• Din eğitiminin önemine ve tarihsel sürecine temas edildikten sonra etkili bir din eğitiminde, öğreticide bulunması gereken temel nitelikler, meslekî bilgi ve formasyonun önemi üzerinde durulacaktır.• Eğitim, örgün eğitim, yaygın eğitim, pedagoji, andragoji vb. kavramlar açıklanarak yaygın eğitim ile örgün eğitim arasındaki temel farklara işaret edilecektir.• Sağlıklı bir eğitim ortamının oluşmasında etkili iletişimin önemine vurgu yapılacak, bu bağlamda dil ve üslup, beden dili, mekân dili gibi unsurların iletişimdeki etkisine değinilecektir. Ayrıca çeşitli düzeydeki insanlarla etkileşimde bulunmanın önemi vurgulanacak, iletişimi engelleyen unsurlara dikkat çekilecektir.• Din hizmetleri personelinin görev yaptığı mahalde danışılan kişi olduğundan hareketle insanların

			<p>dertleriyle ilgilenirken nasıl tavır takınacağı bu bağlamda rehberlik ve dini danışmanlığın anlamı, önemi ile dini danışma ilkeleri ve yöntemi anlatılacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none">• Etkili iletişim, rehberlik ve dini danışmanlık konularının anlatımında konuyla ilgili ayetlerden, hadislerden ve günümüzden örneklere yer verilecektir.
--	--	--	---